

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.350/2022/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Dobra Zita ügyvéd (cím) által képviselt kk. I. rendű felperes neve (cím) I. rendű és kk. II. rendű felperes neve (cím) II. rendű felpereseknek – a Tóth és Tóth Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Tóth Tamás Zsolt ügyvéd) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen, amelynek pernyertessége érdekében a dr. Sz. A. Zs. kamarai jogtanácsos által képviselt beavatkozott neve (cím) beavatkozott, személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Miskolci Törvényszék 25.P.20.308/2021/32. számú ítélete ellen az I. rendű felperes 36. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja.

Az alperes által az I. rendű felperes részére fizetendő tőkeösszeget 1 200 000 (egymillió-kétszázezer) forintra felemeli azzal, hogy az alperes ezen összeg után 2017. október 8. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére köteles.

Mellőzi az I. rendű felperes kötelezését az alperes és a beavatkozó elsőfokú perköltségének megfizetésére. Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 70 000 (hetvenezer) forint elsőfokú perköltséget.

Az alperes által az állam részére fizetendő le nem rótt kereseti illetéket 102 000 (százkétezer) forintra felemeli. Megállapítja, hogy 78 000 (hetvennyolcezer) forint le nem rótt kereseti illetéket az állam visel.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az állam részére – külön felhívásra – 180 686 (száznolcvanezer-hatszáznyolcvanhat) forint állam által előlegezett költséget. Megállapítja, hogy 138 166 (százharmincnyolcezer-százhatvanhat) forint állam által előlegezett költséget az állam visel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 15 000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget, az államnak pedig – külön felhívásra – 48 003 (negyvennyolcezer-három) forint le nem rótt fellebbezési illetéket. Megállapítja, hogy 63 997 (hatvanháromezer-kilencszázkilencvenhét) forint le nem rótt fellebbezési illetéket az állam visel.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A fellebbezés szempontjából releváns tényállás szerint az alperes gyógyszerésze: dr. T. E. M. (a továbbiakban: az alperes alkalmazottja) 2017. szeptember 12. napján egyedi receptúra alapján 48 db, egyenként 30 mg szteroid gyulladáscsökkentő hatóanyagot: prednisolont tartalmazó gyermekkúpot kívánt elkészíteni, amely kruppos megbetegedésben szenvedő gyermekek esetében orvosi rendelvényre kiadható gyógyszer. A gyógyszerkészítés során azonban prednisolon helyett – egyenként 30 mg mennyiségben – pilokarpin hatóanyagot tett a kúpokba, amely a prednisolonnal ellentétes hatású, mert a váladékképződést nem gátolja, hanem épp ellenkezőleg: fokozza, így súlyosbítja a kruppot és fulladásos tüneteket okoz. A pilokarpin mellékhatásai ezen kívül a verejtékezés, szívdobogásérzés, hasi görcsök, hasmenés, hányás, pupillaszűkület, homályos látás, egyéb látászavarok, ájulásérzés, fokozott nyálelválasztás, valamint az alacsony testhőmérséklet.

[2] A téves hatóanyagú kúpok az alperes alperes neve prednisolonos gyógyszerként értékesítette, amelyből az ekkor 5 éves I. rendű felperes két alkalommal is kapott: először 2017 szeptemberében, másodszor pedig a mandulaműtétje után két nappal: 2017. október 7-én. Bár mindkétszer jelentkeztek nála a pilokarpin mellékhatásai, kórházi ellátásra csak a második alkalommal szorult. Ekkor még aznap a B.-A.-Z. M.-i K.-i K. és E.-i O.k. gyermeksürgősségi osztályára került, ahol parenterális folyadék- és elektrolitpótlásban részesült. Ennek folytán megszűntek a panaszai, így másnap hazamehetett a kórházból.

[3] A nem kívánatos gyógyszer mellékhatásokat mind az I. rendű felperes édesanyja, mind pedig a H. P. Gy.k. jelezte az O. Gy.-i és É.-e.-i I. felé, amely 2017. november 16. napján helyszíni ellenőrzést tartott az alperes alperes neve-ban, majd 2017. november 22. napján felfüggesztette a gyógyszer-tár gyógyszer-forgalmazási tevékenységét. A hatóanyagcsere miatt büntetőeljárás is indult, amelynek eredményeként a M.-i J.b. a 2020. január 29. napján kelt és ugyanezen a napon jogerőre emelkedett 1..B.18./2019/1.. szám alatti ítéletében bűnösnek találta az alperes alkalmazottját foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségében, és ezért pénzbüntetésre ítélte őt. A határozatának indokolásában megállapította, hogy amennyiben a gyermekek nem részesültek volna egészségügyi ellátásban, úgy akár keringési elégtelenség, kihűlés és fokozott fulladásérzés is jelentkezhetett volna náluk, amely életveszélyes állapotnak felel meg.

[4] Az I. rendű felperesnek részletes emlékei vannak a gyógyszermérgezésről, amelyek negatívan hatnak a lelkiállapotára. Mivel a kruppos megbetegedése azóta is fennáll, szükség esetén kúppal kezelik, így a negatív emlékek elhalványulása spontán nem következett be. Ezen testi és lelki rossz emlékek szorongató hatásának csökkentése, minimalizálása érdekében pszichológusi kezelésre szorul, a negatív emlékekből eredő pszichés terhelés ugyanis szorongást okoz számára. Bár azt nem lehet meghatározni, hogy a szorongás jelenlegi szintjéhez mennyiben járult hozzá a kisgyermekkora óta fennálló kruppos betegsége és a gyógyszermérgezése, az teljesen bizonyos, hogy ez utóbbi esemény növelte a reá nehezedő pszichés terhelést. A gyógyszermérgezés emléke hozhatta létre benne azt a reakciót is, hogy azóta fokozottan odafigyel a betegségekre és a saját panaszaira, felnagyítja azokat, továbbá a saját közösségén belül is felhívja a figyelmet a megbetegedések veszélyeire.

[5] A felperesek a módosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes megsértette az egészséghez fűződő jogukat, mert az általa készített és forgalomba hozott Prednisolonos kúp hatóanyagát pilokarpinnal cserélte fel, amelynek következtében gyógyszermérgezést szenvedtek. Erre tekintettel az I. rendű felperes 2 000 000 Ft, a II. rendű felperes pedig 1 000 000 Ft sérelemdíj és járulékainak megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkoztak, hogy az alperes és alkalmazottja jogellenes magatartása folytán olyan immateriális sérelmeket szenvedtek el, amelyek – a jogsértés súlyára és a felróhatóság mértékére is figyelemmel – az általuk követelt sérelemdíj megfizetését indokolják.

[6] Az alperes ellenkérelme elsődlegesen az eljárás megszüntetésére, másodlagosan pedig a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy a felperesek által követelt sérelemdíj eltúlzott mértékű, mert nem érte őket maradandó egészségkárosodás. A beavatkozó ugyanezen okok miatt szintén a kereset elutasítására tett indítványt.

[7] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette az I. és a II. rendű felperesek egészséghez fűződő jogát azzal, hogy az általa készített és forgalomba hozott Prednisolonos kúp 30 mg gyógyszerben az előírás szerinti prednisolon hatóanyagot pilokarpinnal cserélte fel, amelynek következtében a felperesek gyógyszermérgezést szenvedtek. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperes részére 600 000 Ft sérelemdíjat és annak 2017. október 8. napjától számított késedelmi kamatát, a II. rendű felperes részére pedig 300 000 Ft sérelemdíjat és annak 2017. szeptember 20. napjától számított késedelmi kamatát. Az ezt meghaladó keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az állam részére – külön felhívásra – 54 000 Ft kereseti illetéket. Megállapította, hogy 126 000 Ft kereseti illeték az állam terhén marad. Kötelezte az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 50 800 Ft, a beavatkozó részére pedig 40 000 Ft perköltséget. Kötelezte a II. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 23 480 Ft, a beavatkozó részére pedig 18 080 Ft perköltséget.

[8] A határozat fellebbezett részének indokolása szerint az alperes alkalmazottja – az előzményi büntetőeljárás során meghozott jogerős büntetőbíróági ítélet alapján – bűncselekményt követett el az I. rendű felperes sérelmére, amellyel megsértette az I. rendű felperes egészséghez fűződő személyiségi jogát. E jogsértésért az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 244. §-ának (2) bekezdése, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. §-a és 6:540. §-ának (1) bekezdése alapján az alperes tartozik felelősséggel. Márpedig e jogsértéssel okozati összefüggésben az I. rendű felperes két napot töltött kórházban hányás, hasmenés, elektrolit- és folyadék-egyensúly zavarok miatt, amely immateriális hátránynak minősül, függetlenül attól, hogy a gyógyszermérgezésből utóbb felgyógyult. Ennek oka az, hogy ezek a testi változások ebben az időszakban hátrányosan érintették az életvitelét, amely külön bizonyítás nélkül is megállapítható köztapasztalati tény. Ezért az I. rendű felperes a jogsértés folytán nem vagyoni sérelmet szenvedett, így az alperes köteles sérelemdíjat fizetni neki, hiszen a jogerős büntetőbíróági ítélet a felróhatóságát is igazolta.

[9] A sérelemdíj mértéke körében kiemelte, hogy a büntetőbíróág szerint az alperes munkavállalója közvetlenül veszélyeztette a sértettek életét, így jelentős súlyú jogsértést követett el, amely alkalmas volt a gyógyszerári készítményekbe vetett bizalom megingatására. Számba vette a jogsértésnek az I. rendű felperesre gyakorolt hatását is. Ennek

során abból indult ki, hogy noha az I. rendű felperes fizikai állapota két nap kórházi kezelés után rendeződött, a pszichológus szakértői vélemény szerint a gyógyszermérgezés emléke – a kruppos megbetegedése miatt szükséges folyamatos kezelése folytán – nem halványodott el, hanem szorongásban megnyilvánuló pszichés terhet okozott a számára. Bár a szakértő nem tudta megállapítani, hogy a szorongás jelenlegi szintjéhez mennyiben járul hozzá a gyógyszermérgezés mellett a kisgyermekkora óta fennálló betegsége, tényként rögzítette, hogy a mérgezés bizonyosan megnövelte a gyermek pszichés terhelését. Emiatt alakulhatott ki az is, hogy fokozottan figyel a megbetegedésekre és órszem funkciót tölt be a közösségében. Noha e tünetek mérséklése érdekében a szakértő indokoltan találta a gyermek pszichológiai ellátását, az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy az I. rendű felperes a jogsértéssel köztudomásúan együttjáró nem vagyoni sérelmeken felül további immateriális hátrányokat nem igazolt. Ezért – a sérelemdíj büntető funkciójára, az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI.01.) számú határozatára, valamint a bírói gyakorlatra is figyelemmel – 600 000 Ft-ban határozta meg az I. rendű felperest megillető sérelemdíjat, az ezt meghaladó keresetet pedig elutasította.

[10] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (2) bekezdése alapján döntött a felek által felszámított perköltség és a felperesek költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illeték viseléséről, amelynek során a felpereseket 30 %-os, az alperest pedig 70 %-os arányban tekintette pernyertesnek.

[11] Az I. rendű felperes a fellebbezésében arra kérte az ítéltáblát, hogy részben változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, és emelje fel az alperes által neki fizetendő sérelemdíj tőkeösszegét 2 000 000 Ft-ra. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet indokolásának [12] és [28] pontjai hiányosak, mert nem tartalmazzák, hogy a módosított keresetét az ott felsorolt jogszabályok mellett az Eütv. 244. §-ának (1) bekezdésére is alapította. Sérelmezte az indokolás [36], [37], [38] és [40] pontjait is. Álláspontja szerint ugyanis az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 279. §-ának (1) bekezdését és a Ptk. 2:52. §-ának (3) bekezdését akkor, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben csupán köztudomású immateriális sérelmek érték őt. Ennek oka, hogy a pszichológus szakértői vélemény, a testvérenek tanúvallomása, valamint az édesanyjának nyilatkozata szerint a gyógyszermérgezés emléke nem halványult el benne, hanem jelenleg is szorongást okoz számára, amely miatt félszeggé és önállótlaná vált, kerüli az egyedülletet, felnagyítja a panaszait és fél a betegségektől, így pszichológusi ellátására szorul. Mindez a köztudomású mértéket meghaladó nem vagyoni sérelemnek minősül, amelyet az elsőfokú bíróság nem cáfolt meg, így az ítéletének indokolása hiányos, vagyis sérti a Pp. 346. §-ának (5) bekezdését. A Pp. 373. §-ának (3) bekezdése alapján – utólagos bizonyítás keretében – okirati bizonyítékokat csatolt arról, hogy a M.-i Á.s. A.-hoz fordult pszichológiai ellátás céljából, ahol elmondták neki, hogy 5 kezelést ingyen megkaphat, de ezt követően – akár évekig – heti rendszerességgel csak térítés ellenében juthat pszichológusi szolgáltatáshoz. Ezen felül benyújtotta a B.-A.-Z. M.-i P.-i Sz.sz. és az iskolapszichológus róla készített szakmai véleményét is.

[12] Az alperes nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet, a beavatkozó azonban igen, ebben az elsőfokú ítélet fellebbezett részének helybenhagyását kérte. Egyetértett annak indokaival, amelyeket azzal egészített ki, hogy az I. rendű felperes által csatolt okirati bizonyítékokat utólagos bizonyítás keretében nem lehet figyelembe venni, mert már az elsőfokú eljárás során felkereshette volna az írásban nyilatkozó pszichológusokat.

[13] Az ítéltábla a fellebbezés elbírálása során nem lépte át a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátait [Pp. 370. §-ának (1) bekezdése], olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést ugyanis, amely erre okot adott volna, nem észlelt [Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdései]. Ezért – fellebbezés hiányában – nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a II. rendű felperest érintő részét, valamint azokat a rendelkezéseit, amelyek megállapították az I. rendű felperes terhére elkövetett jogsértést, továbbá kötelezték az alperest 600 000 Ft sérelemdíj és járulékai megfizetésére az I. rendű felperes részére. Kizárólag abban foglalt állást, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezésben foglalt okok miatt jogszerűtlenül utasította-e el az I. rendű felperes ezt meghaladó sérelemdíj megfizetésére irányuló keresetét, vagy nem. Ennek eredményeként a fellebbezést részben alaposnak találta.

[14] A fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelése alapján helyesen állapította meg, azt az I. rendű felperes által a fellebbezéshez és a Pf. 3. sorszámú beadványhoz csatolt okirati bizonyítékok alapján sem kellett kiegészíteni. Ezek az okiratok egyrészt az I. rendű felperes lelkiállapotára vonatkozó szakmai véleményeket tartalmaztak, amelyek azért nem bírtak relevanciával a jogvita eldöntése szempontjából, mert a gyermek lelkiállapotát az elsőfokú eljárás során szerzett aggálymentes pszichológus szakvélemény teljes mértékben feltárta, ehhez képest pedig a csatolt szakmai vélemények nem tartalmaztak új adatokat. Másrészt az I. rendű felperes által utólag benyújtott okirati bizonyítékok azt igazolták, hogy időközben megkezdődött a gyermek pszichológiai kezelése, amely azonban szintén irreleváns volt, hiszen az elsőfokú eljárásban szerzett aggálymentes pszichológus szakvélemény minden kétséget kizáróan igazolta, hogy az I. rendű felperes pszichológiai kezelésre szorul, az tehát, hogy ez a kezelés utóbb megkezdődött-e vagy nem, a fellebbezés elbírálása során nem bírt jelentőséggel. Mivel pedig az I. rendű felperes nem terjesztett elő kártérítési keresetet az alperessel szemben, nem volt relevanciája annak sem, hogy a pszichológiai kezelés várhatóan mennyibe fog kerülni.

[15] Egyetértett ugyanakkor az ítéltábla azzal a fellebbezési érveléssel, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból téves következtetésre jutott, mert túlzottan alacsony sérelemdíjat ítélt meg az I. rendű felperes részére.

[16] Ennek oka mindenekelőtt az, hogy a Ptk. 2:52. §-ának (3) bekezdése ellenére figyelmen kívül hagyta a jogsértésnek az I. rendű felperes pszichés állapotára gyakorolt hatását, az ugyanis a köztudomású immateriális sérelmeket jóval meghaladó nem vagyoni hátrányt okozott a gyermek számára. Ahogy azt a fellebbezés is helyesen tartalmazza: egy néhány napos kórházi kezeléssel járó átmeneti rosszullét általában csupán egy egyszeri megterhelést jelent a szervezet számára, így ahhoz az általános élettapasztalat szerint nem kapcsolódik szorongásban és magatartásváltozásban megnyilvánuló, pszichológiai kezelést is igénylő, tartós pszichés teher. Ezek a súlyosan negatív pszichés következmények azonban az aggálymentes pszichológus szakvélemény szerint igenis megjelentek az I. rendű felperesnél, amely okozati összefüggésben áll a jogsértéssel. Kétségtelen, hogy a szakértő nem tudta meghatározni: a szorongás jelenlegi szintjéhez mennyiben járult hozzá a gyermek születése óta fennálló betegsége és a gyógyszermérgezés, minden kétséget kizáróan megállapította azonban, hogy a mérgezés bizonyosan megnövelte az I. rendű felperes által viselt pszichés terhelést. Mindez érthető is, hiszen a gyermek – szükséghez képest – azóta is rendszeresen kúpra szorul, így a gyógyszermérgezéssel kapcsolatos negatív emlékek nem halványodhattak el benne, épp ellenkezőleg: azok az aggálymentes szakvélemény szerint azóta is szorongást

okoznak számára, és kihatnak a mindennapi életben tanúsított magatartására, mert a figyelmét – a testvérének tanúvallomásaival egyezően – fokozottan a betegségek veszélyére, továbbá a saját és a közösségbeli társainak panaszai felé fordítják. Mindez – hasonló jellegű jogsértések esetén – egyáltalán nem tekinthető köztudomásúnak, ezért tévedett az elsőfokú bíróság, amikor ezeknek a negatív pszichés következményeknek nem tulajdonított kiemelt jelentőséget a sérelemdíj mértékének meghatározása során.

[17] Ennek tükrében az elsőfokon megítélt sérelemdíj nem elégíti ki az egységesség követelményét, vagyis azt a jogos társadalmi elvárást sem, hogy a közel azonos mértékű nem vagyoni hátrányokért hasonló ár- és értékviszonyok között hasonló nagyságrendű nem vagyoni kárpótlás kerüljön megállapításra. Bár az elsőfokú bíróság a bírói gyakorlat bemutatása érdekében számos határozatot felsorolt, azok nem voltak alkalmasak az összehasonlításra, mert nem olyan jellegű immateriális sérelmeket orvosoltak, mint amelyek az I. rendű felperest érték. Ezzel szemben a hasonló esetekben követett bírói gyakorlatra jó példa a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.481/2009/4. számú ítélete, amely – a károsodás bekövetkeztekor uralkodó ár- és értékviszonyok között – 100 000 Ft nem vagyoni kártérítést ítél meg annak a gyermeknek, aki 2005-ben 3 napos kórházi kezelésre szorult, továbbá kissé szorongóvá vált a részére tévesen kiadagolt kúp miatt, de nem szorult pszichológiai ellátásra. Alkalmas a hasonló esetekben követett bírói gyakorlat bemutatására a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.468/2011/6. számú ítélete is, amely – a károsodás bekövetkeztekor uralkodó ár- és értékviszonyok között – 500 000 Ft nem vagyoni kártérítést ítél meg annak a károsultnak, aki egy 2009-ben lezajlott mesterséges megtermékenyítési eljárás során téves hatóanyagú hormonyógyszert kapott, ezért ezen eljárás, majd a későbbi terhessége alatt az ilyenkor megszokotthoz képest lényegesen nagyobb félelmet és aggodalmat érzett, de nem szorult pszichológiai ellátásra.

[18] Jól látható, hogy az összehasonlításra alkalmas esetekhez képest az I. rendű felperes részére jóval magasabb sérelemdíj megállapítása indokolt. Ennek oka először is az, hogy az I. rendű felperest mindkét károsultnál jelentősebb és tartósabb pszichikai hátrányok érték, amelyek miatt pszichológiai kezelésre is szüksége van. Másrészt e jelentős lelki sérelmeket az I. rendű felperes – a Szegedi Ítéltábla ítéletével érintett károsulttal szemben – egy különösen sérülékeny időszakban: még kisgyermekkorban szenvedte el, amely a fellebbezési érveléssel egyezően valóban fokozza e sérelmek negatív hatását. Végül különös nyomatékka kellett figyelembe venni azt is, hogy ezek a nem vagyoni hátrányok a Fővárosi Ítéltábla ítéletéhez képest 14 évvel, a Szegedi Ítéltábla ítéletéhez képest pedig 10 évvel később érték az I. rendű felperest, így olyan mértékű sérelemdíjat kellett megállapítani a részére, amely e határozatok óta jelentősen megváltozott ár- és értékviszonyok között is alkalmas e sérelmek megfelelő pénzbeli ellentételezésére.

[19] A sérelemdíj mértéke körében értékelte az ítéltábla az I. rendű felperes sérelmére elkövetett jogsértés kiemelt súlyát is, hiszen ahogy azt az elsőfokú ítélet is helyesen tartalmazza: az alperes alkalmazottja által elkövetett szabályszegés olyan bűncselekményt valósított meg, amely nemcsak a gyermek egészségét sértette, hanem – közvetve – az életét is veszélynek tette ki. Ugyanezen jogszabályi rendelkezés alapján nem lehetett figyelmen kívül hagyni a jogsértő magatartás felróhatóságának mértékét sem, amely a jogerős büntetőbíróági ítélet szerint súlyos gondatlanságnak felelt meg.

[20] Mindezek alapján az ítéltábla az I. rendű felperest megillető sérelemdíj tőkeösszegét 1 200 000 Ft-ra felemelte, ez állt arányban ugyanis az őt és környezetét ért nem vagyoni sérelmekkel, a jogsértés kiemelt súlyával és a jogsértő felróhatóságának mértékével, továbbá ez igazodott a sérelem bekövetkezésakor uralkodó ár- és értékviszonyokhoz, valamint a hasonló ügyekben követett bírói gyakorlathoz. Ezt meghaladó sérelemdíjra az I. rendű felperes ugyanezen okok miatt nem jogosult, hiszen az ennél magasabb nem vagyoni kárpótlás már nem állna arányban az általa elszenvedett immateriális sérelmekkel, a jogsértés súlyával és a felróhatóság mértékével, továbbá nem igazodna a sérelem bekövetkezésakor uralkodó ár- és értékviszonyokhoz, valamint a hasonló ügyekben követett bírói gyakorlathoz.

[21] A fellebbezés tükrében utal az ítéltábla arra, hogy az elsőfokú bíróság valóban nem sorolta fel a kereset jogalapját képező jogszabályi rendelkezések között az Eütv. 244. §-ának (1) bekezdését annak ellenére, hogy az I. rendű felperes a keresetét – egyebek mellett – erre a rendelkezésre is alapította (16. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldalának utolsó bekezdése). Ennek azonban nem volt jelentősége a fellebbezés elbírálása során, hiszen az nem érintette a kereset jogalapját, amely az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott része szerint vitán felül fennállt.

[22] Alap nélkül hivatkozott az I. rendű felperes arra is, hogy az elsőfokú ítélet indokolása hiányos, az ugyanis megfelelt a Pp. 346. §-ának (5) bekezdésében írt követelményeknek, az abban foglalt téves jogi álláspontot pedig az ítéltábla a kifejtettek szerint korrigálta.

[23] Észlelte ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság nem határozta meg az ítéletének rendelkező részében az alperes által az I. rendű felperes részére fizetendő sérelemdíj után járó késedelmi kamat mértékét, ezért ezt a hiányosságot – a jogerős ítélet végrehajthatósága érdekében – a Ptk. 6:48. §-ának (1) bekezdése alapján pótolta.

[24] A sérelemdíj felemelése folytán megváltozott az elsőfokú pernyertesség aránya, hiszen az I. rendű felperes elsőfokon – az eredményes megállapítási keresetre is figyelemmel – összességében 70 %-ban, az alperes pedig az I. rendű felperessel szemben 30 %-ban nyert pert. Ennek folytán az I. rendű felperes által benyújtott keresetre eső 120 000 Ft le nem rótt kereseti illetékből az alperes a pervesztességének arányában 70 %-ot, azaz 84 000 Ft-ot köteles megfizetni az állam részére. Mivel az elsőfokú bíróság – jogerősen – azt állapította meg, hogy az alperes a II. rendű felperes keresete tekintetében 70 %-ban nyert pert, ez utóbbi keresetre eső 60 000 Ft le nem rótt kereseti illeték 30 %-át, azaz 18 000 Ft-ot is az alperesnek kell megfizetnie az állam részére. Mindez azt jelenti, hogy az alperes 84 000 Ft + 18 000 Ft, azaz 102 000 Ft le nem rótt kereseti illetékkel tartozik az államnak, ezért az ítéltábla ennek megfelelően ezt az összeget is felemelte, továbbá megállapította, hogy a fennmaradó illetéket a költségmentes felperések helyett az állam viseli [Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései, Pp. 83. §-ának (2) bekezdése].

[25] Bár az I. rendű felperes csak részben lett pernyertes, az ítéltábla a Pp. 83. §-ának (3) bekezdése alapján a perköltség körében mellőzte a Pp. 83. §-a (2) bekezdésének az alkalmazását, az I. rendű felperes által követelt sérelemdíj mértékének meghatározása ugyanis kizárólag bírói mérlegeléstől függött, az általa követelt összeg pedig nem volt nyilvánvalóan eltúlzott. Ezért a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte az I. rendű

felperes pernyertességének erejéig az általa előlegezett elsőfokú perköltség megfizetésére. Az I. rendű felperes az elsőfokú eljárás során a jogi képviselőjének munkadíját előlegezte meg, amelynek összege a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján 100 000 Ft-ot tett ki, arra pedig a jogi képviselő alanyi mentessége folytán nem kellett általános forgalmi adót felszámítani. Mivel az I. rendű felperes 70 %-ban lett pernyertes, az alperes a Pp. 83. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján a 100 000 Ft perköltség 70 %-át, azaz 70 000 Ft perköltséget köteles megfizetni neki, a saját perköltségét pedig maga viseli, csakúgy, mint a beavatkozó.

[26] Az elsőfokú bíróság nem döntött az állam által megelőlegezett 318 850 Ft szakértői díj viseléséről sem, ezért mindezt a Pp. 383. §-ának (6) bekezdése alapján az ítéltábla hivatalból pótolta. Ennek során abból indult ki, hogy e szakértői díj 66,67%-a, azaz 212 577 Ft az I. rendű felperes által benyújtott keresetre esett, így ez utóbbi összegből a pervesztességének arányában 70 %-ot, azaz 148 804 Ft-ot az alperesnek kellett az állam részére megtérítenie. A szakértői díj fennmaradó 33,33 %-a a II. rendű felperes keresetére esett, amelyből a pervesztességének arányában 30 %-ot, azaz 31 882 Ft-ot ugyancsak az alperesnek kellett viselnie. Így az alperes az állam részére 148 804 Ft + 31 882 Ft, azaz 180 686 Ft állam által megelőlegezett költséget köteles megtéríteni, a fennmaradó összeget pedig a költségmentes felperések helyett az állam viseli [Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései, Pp. 83. §-ának (2) bekezdése].

[27] A kifejtett okok miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írt módon részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

[28] A fellebbezés perértéke 1 400 000 Ft volt, amelynek alapulvételével az I. rendű felperes 42,86 %-ban, az alperes pedig 57,14 %-ban lett pernyertes. Ezért az alperes a le nem rótt fellebbezési illetékből a pervesztességének arányában 42,86 %-ot, azaz 48 003 Ft-ot köteles megfizetni az állam részére, a fennmaradó fellebbezési illetéket pedig a költségmentes I. rendű felperes helyett az állam viseli [Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései, Pp. 83. §-ának (2) bekezdése].

[29] Bár az I. rendű felperes a másodfokú eljárásban is csak részben lett pernyertes, az ítéltábla a Pp. 83. §-ának (3) bekezdése alapján a másodfokú perköltség körében is mellőzte a Pp. 83. §-a (2) bekezdésének az alkalmazását, az I. rendű felperes által követelt sérelemdíj mértékének meghatározása ugyanis kizárólag bírói mérlegeléstől függött, az általa követelt összeg pedig nem volt nyilvánvalóan eltúlzott. Ezért a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte az I. rendű felperes pernyertességének erejéig az általa előlegezett másodfokú perköltség megfizetésére. Az I. rendű felperes a másodfokú eljárás során a jogi képviselőjének munkadíját előlegezte meg, amelynek összege a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján 35 000 Ft-ot tett ki, arra pedig a jogi képviselő alanyi mentessége folytán nem kellett általános forgalmi adót felszámítani. Mivel az I. rendű felperes 42,86 %-ban lett pernyertes, az alperes a Pp. 83. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján a 35 000 Ft perköltség 42,86 %-át, azaz 15 000 Ft perköltséget köteles megfizetni neki. Az alperes nem számított fel másodfokú perköltséget, a beavatkozó pedig a Pp. 83. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján az általa felszámított másodfokú perköltséget maga viseli.

Debrecen, 2022. december 12.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián
s.k. bíró